

SİBİR ARAŞTIRMALARINA DAİR BİR RUS MECMUASININ TETKİKİ: 'SİBİRSKİY VESTNİK'

THE ANALIZE OF A RUSSIAN JOURNAL ON SIBIR RESEARCH: 'SİBİRSKİY VESTNİK'

Murat ÖZKAN*

Öz

Sibir, geçmişten günümüze, başta geniş coğrafi konumu ve değişken iklimi olmak üzere, birçok farklı kimlik ve kültürden insanın yaşadığı bir coğrafya olması sebebiyle araştırılmasında zorluklarla karşılaşılan bir bölge olmuştur. Dünya kültür ve medeniyetinin, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin kıyısında kalması da olumsuz etkenler arasındadır. Bu nedenle bölge hakkında yapılan çalışmaların sayısı oldukça sınırlıdır. Sibir'de yaşayan çok sayıda Türk topluluklarının yaşayışlarını anlayabilmek, bölgeyi yakından tanıyabilmek için burası hakkında yapılan çalışmaların artırılması gerekmektedir. Yapılan araştırma ve incelemeler esas itibariyle Rus bilim çevrelerinin ürünüdür. Sibir tarihi ve arkeolojisiyle yakından ilgilenen Rus oryantalisti Grigoriy İvanoviç Spasskiy, I. Aleksandr dönemi Rusyası'nda, 'Sibirskiy Vestnik' adlı dergiyi çıkarmıştır. Dergi Türkistan, Hindistan, Çin, İran, Kafkasya gibi bölgelerin yanında özellikle Sibir bölgesi ve tarihi hakkında ayrıntılı malzemeyi içinde barındırmaktadır. 1818-1824 yılları arasında yayımlanan bu dergi işlediği konular itibariyle yalnızca tarihçilerin değil arkeoloji, etnografya, coğrafya, filoloji, sosyoloji gibi farklı disiplinlerle ilgilenen araştırmacılar için de önemli bir kaynaktır. Çalışmada 1818-1824 yıllarına ait Sibirskiy Vestnik dergisinin toplamda yayımlanan 28 sayısı incelenmiş; Sibir ve ona komşu ülkeleri ilgilendiren haberler, makale ve raporlar tespit edilmiştir. Çalışmanın hacmini daraltmak amacıyla, taramalardan elde edilen verilerin tamamı bu çalışmaya dâhil edilmemiş; önemli görülen konu başlıkları ayrı ayrı başlıklandırılarak çalışma metni oluşturulmuştur. Sibirskiy Vestnik dergisinin konu yelpazesi oldukça geniştir. Dergide çok farklı bölümler vardır ve bunlar konu tasnifine dikkat edilerek oluşturulmuştur. Konu başlıkları kronolojik olarak sıralanarak her başlık genel içerikleri itibariyle açıklanmış, yazılara ait künye bilgileri her bölümün altında sıralanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Sibirskiy Vestnik, Spasskiy, Sibir, Çarlık Rusya, Sibir Tarihi.

Abstract

Sibir is a wide geographic location and varying climate and have different identities and communities. It is therefore difficult to investigate the region in the past to the present. Due to the region on the edge of the world culture and civilization scientific and technological developments remain negative factors. Therefore, the number of studies on the region is quite limited. In order to

* Arş. Gör. Dr., Ordu Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Genel Türk Tarihi Anabilim Dalı.
murtozkan@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9526-4564>

Gönderim Tarihi: 08.02.2019
Kabul Tarihi: 18.03.2019

understand the lives of many Turkish communities living in Sibir and to know the region closely, it is necessary to increase the studies on this place. The researches and investigations are mainly the products of the Russian scientific community. Russian orientalist Grigoriy Ioanovich Spasskiy, who is interested in the history and archeology of Sibir, published the journal "Sibirskiy Vestnik" in the period of Alexander I in Russia. The Journal contains detailed material about the history of Siberia and its history, as well as regions such as Turkestan, India, China, Iran and the Caucasus. This journal, published between 1818-1824, is an important resource for researchers who are interested in different disciplines such as archeology, ethnography, geography, philology, sociology, and not only historians. In this study, the total number of articles published by Sibirskiy Vestnik, 1818-1824, was examined. News, articles and reports concerning Sibir and her neighbors have been identified. In order to narrow the volume of the study, all data obtained from the scans were not included in this study; the text of the topics that have been deemed important have been categorized separately. Sibirskiy Vestnik has a wide range of topics. There are many different chapters in the journal and these have been created with careful attention to the subject classification. The topics are listed in chronological order and each title is explained in terms of the general content.

•

Keywords

Sibirskiy Vestnik, Spassky, Siberia, Tsarist Russia, History of Sibir.

Giriş

Sibir, yok olmaya karşı direnen ve önemli bir kısmı Türkçe konuşan küçük toplulukların yaşadığı büyük bir toprak parçasıdır. Bölgede bulunan Türk topluluklarının kimliklerini koruyabilmek için verdiği mücadeleyi anlayabilmek, Türk varlığının tarihi köklerine inebilmek için bölge hakkında araştırmaların yapılması elzemdir. Sibir'in kapladığı alanın devasa büyüklükte olması, pek çok milletin dağınık bir şekilde yaşaması ve farklı lehçeleri konuşan Türk topluluklarını barındırması, hepsinden öte kaynaklarının sınırlı oluşu bu bölgede yapılacak araştırmaları zorlaştıran sebeplerin başında gelmektedir. Çarlık Rusyası'nın işgal ettiği Sibir'in doğal kaynaklar açısından zengin olması, Rusya'nın dünyanın süper güçlerinden biri olmasına katkıda bulunmuştur. Sibir'in işgalinin ardından, Rusların buradaki doğal kaynakları kullanma arzusu, onların Sibir hakkında bilinmeyenleri öğrenme isteğini de beraberinde getirmiştir. Burası, yalnızca hükümet tarafından desteklenen büyük gezilerin değil birçoklarının bireysel olarak seyahat ettiği ve bilgi toplamaya çalıştığı bir yer olmuştur.

Sibir, Çarlık Rusyası'nın 1917 yılında Bolşevik İhtilali ile son bulmasının ardından Sovyetler Birliği yönetimine geçmiştir. Bu dönemde ciddi baskılara maruz kalmış Türk topluluklarının yaşadığı bölgelerde Rus yaptırımları artmıştır. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra, Rusya Federasyonu'na bağlanan bölgeler, siyasi ve kültürel anlamda kayda değer kazanımlar elde etmişler; ancak merkezin baskısıyla bir kısmını kaybetmiş bir kısmından ise referandumlar yoluyla vazgeçmek zorunda kalmışlardır (Bacanlı 2012: 40). Bu süreklilik içinde yaklaşık dört asırdan beri Rusların hâkimiyeti altında baskı görererek yaşamalarına rağmen, buradaki Türk toplulukları, dillerini, kültürlerini korumaya çalışmışlar ve yaşam biçimleriyle de Sibir'in birçok bölgesinde Türklüğü temsil etmeye devam etmişlerdir. Bu kadar büyük bir misyonu üstlenmelerine ve çok bakir bir alanda yaşamalarına rağmen Sibir ve Sibir Türkleri üzerine Türk bilim çevrelerinde yeterli çalışmaların yapılmadığı inkâr edilemez bir gerçektir (Ünal 2015: 613).

Yönetim şekilleri zaman içinde değişmiş olsa da Sibir gibi büyük bir alanı elinde tutan Ruslar; Çarlık Rusya, Sovyetler Birliği ve Rusya Federasyonu dönemlerinde bölgeye yapılan araştırmaları önemsemişlerdir. Rusların Sibir'i işgalinden kısa bir zaman sonra din adamları, Sibir Hanlığı'nın zaptını anlatan vekâyinâme tarzında ilk eserleri yazmıştır. Modern tarihçiliğin başladığı XVIII. ve XIX. asırlarda, öncü kolonizatörler tarafından tarih, coğrafya, etnografya alanlarında ortaya konan ilk eserler, seyahatnameler ve arşivsel dökümanlar, Rus tarihçilerinin ana kaynaklarını oluşturmuştur (Ünal 2015: 619).

1637 yılında, bölgenin Rusların eline geçmesinden sonra, Çar Aleksey Mihailoviç döneminde Sibir ile ekonomik ilişkileri geliştirebilmek amacıyla, Moskova'da 'Sibir Dairesi (Sibirskiy Prikaz)' adında bir idare kurulmuştur. Bu idarenin yetkileri çok geniş tutulmuş; şehir yönetimleri, yöneticilerin belirlenmesi, şehirlerin gümrük gelirlerinin tamamı bu idarenin yetkisi altına alınmıştır. Sibir Dairesi, Sibir'de valiliklerin kurulmasıyla yetkilerini ve önemini yitirmeye başlamış ve şekli bir müessese hâline dönüşmüştür. 1731'de Sibir Dairesi yeniden yapılandırılmış ise de 1763'te tamamen ilga edilmiştir. Günümüzde Moskova arşivlerinde bulunan Sibir Dairesi Evrakı, Rusya'nın Çin ve Orta Asya ile ticari ilişkilerinin tarihine dair bol miktarda belgeye sahiptir. Sibir tarihine dair temel materyallerin çoğu Moskova arşivlerinde bulunan Sibir Dairesi, Moskova Adalet Bakanlığı Arşivi (Moskovskiy Arhiv Ministerstva Yustitsii)'nin Sibir Dairesi Evrakı'nda, Gümrük Gelirleri Dairesi Arşivi (Arhiv Departamenta

Tamojennih Sborov)'nde, Moskova Dışişleri Bakanlığı Arşivi (Moskovskiy Arhiv Ministerstva İnastrannih Del) ve İmparatorluk İlimler Akademisi Arşivi'nde bulunmaktadır. Bu arşivlerin yanı sıra yazımızın konusu olan Sibirskiy Vestnik de kütüphanelerden elde edebileceğimiz süreli yayınlar içerisinde müstesna bir yere sahiptir (Ünal 2015: 622-623).

Grigoriy İvanoviç Spasskiy'in Hayatı ve Sibir Araştırmalarına Katkısı

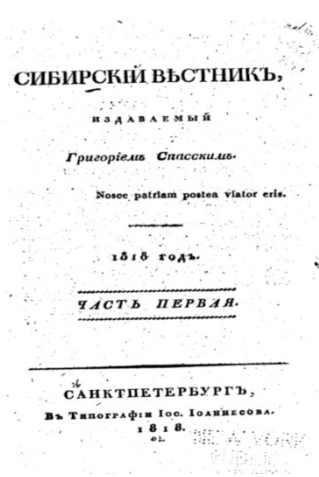
İmparatorluk Rus Coğrafya Cemiyeti'nin ve İmparatorluk Rusya Eski Eserler ve Tarih Cemiyeti'nin asli üyesi, Arkeoloji-Nüvizmatik Cemiyeti'nin muhabir üyesi ve daha birçok bilim ve edebiyat cemiyetinin üyesi olan, Sibir tarihi ve arkeolojisinin önde gelen isimlerinden maden mühendisi ve oryantalist Spasskiy, 1783 tarihinde Ryazan eyaletindeki Yegoryevsk'te doğmuştur. Dinî bir çevreden geldiği için aldığı ilk eğitim de din eksenli olmuştur (scirus.benran.ru: 2019). Yaşamının ilk yıllarında, Kolomensk Ruhani Okulu'nda eğitim görmüştür. Rusça dilbilgisi ve Latince'nin yanı sıra Yunanca, Almanca ve Fransızca öğrenmiş; ayrıca şiir, felsefe ve teoloji eğitimini de bu okulda almıştır (Ponomareva 2017a: 40). 1799 yılı Eylül'ünde, kendi isteğiyle Moskova Vilayet İdaresi'nde kâtiplik hizmetine girmiş; 1800 yılında ise maden işleri birimine geçerek 1803 yılına kadar burada görev yapmıştır. 1803'te buradan çıkarılarak Tomsk vilayetine tayin edilmiştir (Ruskiy Biografiçeskiy Slovar 1909: 177). Spasskiy'in kendisine tevdi edilen bu görevi kabul ederken ne kadar sevinçli olduğu, söylediği şu sözlerden anlaşılmaktadır: "Bana Sibir'e gitme teklifi yapıldığında coşkuyla kabul ettim. Gençliğin verdiği heyecanla Sibir'de olmak, doğal kaynak bakımından zengin olan bu ülkeyi tanımak için her fırsatı değerlendirmek istedim (Ponomareva 2015: 145)." Spasskiy'in Rusların Sibir'e ilgisini bilmesi ve burada bilimsel çalışmalar yapabileceğini düşünmesi, bu görevi kabul etmesinin sebepleri arasında gösterilebilir (Ponomareva 2017b: 97). Spasskiy bölgeye geldiğinde, 1804'te, topografik ve ekonomik bilgiler toplamak için Krasnayorsk ve Kuznetsk üyzedlerine gönderilmiştir (Nikienko 1999: 29). Burada zorlanacağı düşünülen Spasskiy, bölgeyi sevmesi ve yüksek enerjisinden dolayı Tomsk valisinin dikkatini çekmeye başarmıştır. Bu sayede kendisine verilen görevlerin sayısı artmıştır (Ponomareva, 2015: 146). Keşif görevlerinin artmasıyla, Sibir hakkında çok bilinmeyen bilgilere ulaşma imkânına kavuşmuştur. 1806'da, bilimsel araştırmalar yapmak ve bilgi toplamak amacıyla Pototsk'un Çin elçiliğine dâhil olmuştur. 1807'de Kuznetsk emniyetine tayin edilmiş; 1809 yılında ise bu görevinden uzaklaştırılmıştır. Kendi isteği üzerine Kolıvan-Voskresensk maden işletmelerine geçerek Zmeinogorsk madeninde madencilik yapmıştır. 1817 yılında Petersburg'a götürülen gümüş kervanına refakat etmek üzere tayin edildiği için Sibir'den ayrılmış ve 29 Nisan 1864'te ölene kadar buraya geri dönmemiştir (Ruskiy Biografiçeskiy Slovar, 1909: 177).

Spasskiy Petersburg'a geldikten sonra terfi ederek hükümetin maden ekspedisyonuna seçilmiştir. Bu dönemden itibaren bilim ve edebiyat çalışmalarına başlamıştır (Ruskiy Biografiçeskiy Slovar, 1909: 178). 1805-1817 yılları arasında Sibir'de görev yaptığı yıllarda Sibir biliminin çeşitli dallarında derinlikli araştırmalar yapmış, geniş materyaller toplamıştır (Makarova 2014: 30). Spasskiy'in çalışkanlığı ve verimliliği hakkında; Çin'e giden elçilik heyetinde bulunan Filipp Vigel Filippoviç; "Krasnoyarsk'a geldiğimiz zaman bizi bir bilim adamı ziyaret etti. Bu kişi, bu şehirde sürekli kalan ve Sibir tarihini açıklamaya kendini adan Spasskiy'di. O, eski Sibir'in yerleşim yerlerini bulmak için her yere bakılmasının gerekliliğine inanıyordu. Bunun için dağlara tırmanır; bilinmeyen dillerdeki yazıtları kaleme alır; eski mezarların yerlerini inanılmaz içgüdüleriyle tahmin ederdi (Ponomareva 2015: 147)" demektedir ki bu Spasskiy'in aşırı meraklı ve ilgili bir araştırmacı olduğunu göstermektedir.

Çok sayıda bilimsel araştırma ekspedisyonuna katılan Spasskiy, Sibir'i uzun ömürlü eserlerle ortaya koymuştur. 1818-1824 yılları arasında "Sibirskiy Vestnik" ve daha sonra "Aziatskiy Vestnik" adlı dergileri yayımlamıştır. Her iki dergi de halen Sibir'in tarihi ve tasviri için bol miktarda malzemeyi barındırdığı için son derece değerlidir (Nikienko 1999: 31).

Sibirskiy Vestnik Dergisi Hakkında

Sibirskiy Vestnik dergisi hakkında bilgi vermeden önce, Rusya'da derginin hangi şartlar altında yayımlandığını anlayabilmek için birkaç hususu belirtmek yerinde olacaktır. I. Petro döneminde başlatılan Batılılaşma faaliyetlerinin üst seviyeye ulaştığı dönem II. Katherina dönemidir. Okumaya önem veren II. Katherina, 1795 yılında Halk Kütüphanesi'ni kurarak dönemin çok pahalı kitaplarına serbest erişim sağlamıştır. Ayrıca XVIII. yüzyıl boyunca Rusya'da, 9500'e yakın kitap basılmış ve bunun yüzde seksen beşi II. Katherina'nın 34 yıllık iktidar döneminde yayımlanmıştır. Buradan Katherina'nın kültürel kalkınmaya ve eğitim-öğretime önem verdiğini anlamak mümkündür. Tarih araştırmacıları, II. Katherina dönemindeki bu atılımı, 15 Ocak 1783 tarihli Matbaa Kurma Fermanı'na bağlamaktadır. Fermanın çıkmasıyla yerel emniyet amirine kaydettirmek koşuluyla, herkesin matbaa kurmasına izin verilmiştir. Böylece Rusya'da matbaanın ve yayıncılığın geliştirilmesi ve kitap sayısının artırılması için sağlam bir zemin oluşturulmuştur. Bu dönemde, bir taraftan bilimsel çalışmalar desteklenirken diğer taraftan sansür resmiyet kazanmıştır. Bunda şüphesiz II. Katherina'nın Fransız Devrimi'nden çok etkilenmesi ve matbaanın çok güçlü bir silah olduğuna kanaat getirmesi etkili olmuştur. II. Katherina tahtta oturduğu son yıllarda özgürlükçü düşüncelerinden vazgeçmiştir. Ayrıca 1796 yılında yayımladığı fermanla; "Eserler, şehirlerimizde kurulacak devlet sansür kurumlarından geçmeden hiçbir şekilde yayımlanamaz" diyerek, doğrudan Rusya'da sansürü ve sansürcülük faaliyetlerini resmileştirmiş, dolayısıyla özel matbaaları kapatmıştır (şahin 2014: 180). Böylece süreli yayımlardan olan dergilerin de basım ve yayımı yasaklanmıştır. II. Katherina'nın son yıllarında yayım faaliyetlerine karşı uygulanan bu baskı ve kısıtlama çok fazla sürmemiştir. I. Aleksandr'ın tahta geçtiği ilk yıllarda II. Katherina'nın bu katı uygulamalarından vazgeçilmiş; bilim ve eğitimin yeniden canlandırılması için süreli yayımların yayımlanmasına müsaade edilmiştir (Ponomareva 2017a: 39). Grigoriy İvanoviç Spasskiy'in I. Aleksandr'ın saltanat yıllarında Sibir'de görev yapması hem kendisi hem de dergisi Sibirskiy Vestnik için şans olmuştur. Görev aldığı yıllarda topladığı tüm materyalleri Petersburg'a döndükten sonra Sibirskiy Vestnik adlı dergide yayımlayabilmesi, o dönemde Çarlık Rusya'nın matbaaya ve bilime verdiği öneme paralel bir durumdur.

Sibir ile ilgili yerel tarihi çalışmaların sistematik olarak ele alınması 1818 yılında, Grigoriy İvanoviç Spasskiy'in çıkardığı Sibirskiy Vestnik dergisinin yayımlanmasıyla mümkün olmuştur (Tokarev 2015: 229). Spasskiy, Sibir tarihinin aydınlatılması hususunda önemli işler yapmıştır. Bölgede görev yaptığı yıllar boyunca topladığı materyaller, bölge hakkında tuttuğu notlar ve Sibir Kronikleri üzerine yaptığı çalışmaların yanı sıra çok kısa sürelerde yayımlanmış olsa bile çıkarılan dergi, Sibir üzerine yapılan çalışmaları bir araya getirmesi dolayısıyla mühimdir. Sibirskiy Vestnik dergisi hem Rusya'da hem de yabancı ölkelerde ömrünü Sibir araştırmalarına vakfetmiş bilim adamlarının dikkatini çeken bir yayın organı olmayı başarmıştır.

Sibirskiy Vestnik dergisi 6 yıl yayın hayatında kalmış ve toplamda 28 sayı yayımlanmıştır. Bu sayıların yıllara göre dağılımı şu şekildedir:

YIL	SAYI
1818	4 Sayı (1. 2. 3. ve 4. Sayılar)
1819	4 Sayı (5. 6. 7. ve 8. Sayılar)
1820	4 Sayı (9. 10. 11. ve 12. Sayılar)
1821	4 Sayı (13. 14. 15. ve 16. Sayılar)
1822	4 Sayı (17. 18. 19. ve 20. Sayılar)
1823	4 sayı (1. 2. 3. ve 4. Sayılar)
1824	4 sayı (1. 2. 3. ve 4. Sayılar)

Görüldüğü üzere Sibirskiy Vestnik dergisi 1818 yılından 1822 yılına kadar, düzenli olarak senede dört defa yayımlanmış; 1. sayıdan 20. sayıya kadar bu şekilde devam etmiştir. 1823'te dergi yeniden 1 sayı numarasıyla numaralandırılarak dört sayı yayımlanmıştır. 1824'te bu sistem devam ettirilerek, her sene için dergiye 1'den 4'e kadar sayı numarası verilmiştir.

Sibirskiy Vestnik dergisinin konu yelpazesi oldukça geniştir. Dergide çok farklı bölümler vardır ve bunlar konu tasnifine dikkat edilerek oluşturulmuştur. Bu bölümler Sibir Haritası, Sibir'de Seyahat, Sibir'in Tarihi Eserleri, Sibir'in Tarihi Eserleri ve Tarihi Mekânları, Sibir Yerli Kabileleri, Sibir ve Ona Komşu Ülkelere Dair Haberler, Sibir'de Seyahat Edeceklerin İstifade Edeceği Bilgiler ve Yerel Unsurlar, Bilim ve Sanat Hakkında Bilgiler, Bilim, Sanat ve Zanaatlar Hakkında Bilgiler, Maden Haberleri, Biyografi, Tarih, İstatistik, Seyahatname, Etnografya, Coğrafya ve Muhtelif olarak başlıklandırılmıştır. Yazılarda konu bütünlüğüne dikkat edilmiş; hangi yazar hangi konuda yazdıysa, yazı o konu başlığının altında yayımlanmıştır. Yukarıdaki konu başlıklarından birine dâhil olmayan yazılar ise her sayıda en son konu başlığı olarak eklenen Muhtelif başlığının altında yayımlanmıştır. Bu kısımda özellikle disiplinler arası çalışmalar yer almaktadır. Dergide Sibir tarihi ve coğrafyasına dair araştırmaların yanında Sibir'e yapılan seyahatlere de yer verilmiştir. Yine Sibir üzerinden Sibir'e komşu devletlere yapılan seyahat notları da dergide yer almıştır. Burnaşev'in Buhara Seyahatnamesi, Kozak İvan Petlin'in Çin (Kıtay)'e Seyahati, Putimtsev'in Gulca'ya Seyahati, G. Adam'ın Kuzey Buz Denizi'ne Seyahati, Baykakov'un Çin Seyahati, Maşevsk'in Nerçinsk'e Seyahati, Gedenstrom'un Kuzey Buz Denizi'ne Seyahati ve Yakovlev'in Buhara Seyahati bu kısımda yer verilen pek çok seyahatten birkaçıdır. Bölgeye ait tarihi eserler, coğrafi bilgiler, istatistikler, madenler, Sibir yazıtları, kurganlar, şehirler, bölgede yaşayan konar-göçer kavimlerin yaşam tarzları, derginin temel içeriğini oluşturmaktadır. Sibir bölgesindeki Tatarlar, Zabaykal Tunguzları, Yakutlar, Buryatlar, Çukçiler, Altay Kalmukları, Yukagirler ve Lamutlar ile Sibir bölgesinin diğer Rus sakinleri dergide yer verilen etnik gruplardandır.

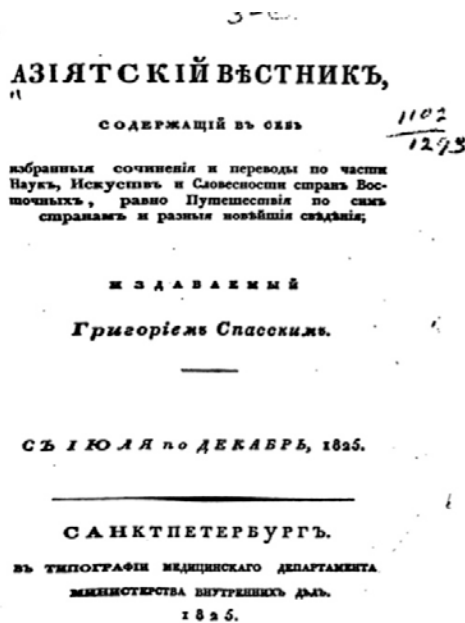
Dergide yazıların kaç sayıda yayımlanacağına yazıların uzunluklarına bakılarak karar verilmiştir. Eğer sayfa sayısı çok değil ve yayımlanacak yazı bir seri olarak düşünülmüyorsa, yazı tek sayıda yayımlanabilmiştir. Ancak örneğin Burnaşev'in Seyahatnamesi gibi uzun bir yazı dizisi yayımlanacaksa, bu yazılar sonraki birkaç sayıda da devam ettirilmiştir. Derginin sayfa sayısının artırılması düşünülmemiş, dergiye ait sayılar üç aşağı beş yukarı aynı sayfa sayısına sahip olmuştur.

Sibirskiy Vestnik dergisinin tüm sayıları St. Petersburg'da basılmıştır. 6 yıl boyunca yayımlanan dergi 3 farklı yayıncı tarafından yayımlanmıştır. 1818 yılında çıkan 4 sayı İosifa İoanessova, 1819-1821 yılları arasında çıkan 12 sayı Morskoy Tipografii ve 1821-1824 yılları

arasındaki 12 sayı Departamenta Narodnago Prosveşeniya tarafından basılarak çoğaltılmıştır.

Dergideki yazılara verilen numaralandırma sistemi biraz farklıdır. Her sayının 1'den başlayan ve dergi sonuna kadar devam eden sayfa numaraları vardır. Bunun yanı sıra birbirini takip eden sayılarda yayımlanmış ve devam eden aynı başlıklı konunun da sayfa numaraları arasında bir süreklilik söz konusudur. Bu sebeple herhangi bir sayfada biri genel sayfa numarası diğeri ise konu sayfa numarası olmak üzere iki sayfa numarası görölmektedir. Bu da biraz karışıklığa neden olmaktadır.

Spasskiy'in kendi imkânları ile çıkarmış olduğu ve ilim dünyasına pek çok alanda katkı sağlayan Sibirski Vestnik dergisi, 1824 yılında yayımlanmış olduğu son sayıyla bu isimde ve içerikte yayın hayatını noktalamıştır. 1824 yılında, Muhtelif bölüm başlığı altında yayımlanan bildiri ile Sibirski Vestnik dergisinin, Aziatskiy Vestnik olarak yayın hayatına devam edeceği okuyuculara duyurulmuştur (Sibirskiy Vestnik 1824).

Spasskiy'in Sibirskiy Vestnik dergisinin yayın hayatına son vermesinin ardından çıkarmaya başladığı Aziatskiy Vestnik dergisi ise Sibir'den ziyade daha çok Türkistan, Moğolistan, Kafkasya, Japonya, Hindistan, Çin, İnan ve Arap dünyasının tarihi, kültür ve medeniyetini içeren bahislere yer vermiştir. Bahsi geçen bölgelerle ilgili tarih, arkeoloji, etnografya, hatıratlar, mektuplar ve seyahatnameler¹ bu derginin konusuna girmektedir. Daha önce hiçbir yerde yayınlanmamış pek çok konuyla alakalı yazılar ve araştırmalar bu dergi sayesinde okuyucuya sunulmuştur. Yine yeni keşfedilen tarihi eserlerin, kaynak ve araştırmaların tanıtım ve kritikleri, Asya'yı ilgilendiren siyasi-kültürel haberlere de bu dergide yer verilmiştir.

Sibirskiy Vestnik Dergisi İndeksi

Yapılan çalışmada 1818-1824 yıllarına ait dergi indeksinden, Sibirskiy Vestnik dergisinin bütün sayıları taranarak Sibir ve komşularını ilgilendiren haberler, makale ve raporlar tespit edilmiştir. Çalışmanın hacmini daraltmak amacıyla, taramalardan elde edilen verilerin tamamı bu çalışmaya dâhil edilmemiş; önemli görölen konu başlıkları seçilerek çalışma metni oluşturulmuştur. Aşağıdaki başlıklar, Sibirskiy Vestnik'te bulunan konu başlıkları ve Muhtelif başlığı altında yayımlanmış makalelerden mühim olarak ayrılanları ihtiva etmektedir. alışmalar kronolojik olarak sıralanmaya çalışılmıştır.

¹ Bu seyahatnamelere örnek olarak bk. "Otrivok iz Opisanія Puteşestviya na Gimalayskiy Hrebet" (1825), Aziatskiy Vestnik, (İzdatel Grigoriy İvanoviç Spasskiy), St. Petersburg: Tipografii Medinskago Departamenta Ministerstva Vnutrennih, İyul: 31-41.

Sibir Haritası

Spasskiy'in, Sibirskiy Vestnik dergisinde bölüm olarak düşündüğü 'Sibir Haritası' yalnızca derginin 1818 yılında yayımlanan 1. sayısında kendisine yer bulmuş; sonraki sayılarda derginin hiçbir sayısında bu başlık kullanılmamıştır. Bu sayıda yeni dünyanın keşfi ve Sibir'in zaptının bir karşılaştırılması yapılmıştır. Rus kroniklerinden yola çıkılarak Sibir Hanlığı'nın Ruslar tarafından ortadan kaldırılmasının baş aktörü olan Don Volga Kazak atamanlarından Ermak Timofeyev'in bölgeye intikal edişi ve bölgeyi işgal etmesi bu kısımda verilmiştir. Yine Ermak'ın savaşçı yönü, askerlerin giyim kuşamı ve mahir yönleri bu kısımda anlatılmıştır. Bu yazıya ait künye şöyledir:

"Yeni Dünyanın Keşfi ve Sibir'in Zaptının Karşılaştırılması", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 1-38.

Sibir'de Seyahat

Sibir'in uçsuz bucaksız topraklara sahip olması ve bölgenin çarlık döneminde henüz tam manasıyla keşfedilmemiş olmasından dolayı buraya Rusya'dan, Avrupadan vs. pek çok seyyah gelmiş ve araştırma gezileri düzenlemişlerdir. Sibirskiy Vestnik dergisi seyahat yazılarına önem vermiş ve bundan sonra buraya düzenlenecek yeni keşif gezilerine ön ayak olabilmek amacıyla çeşitli seyahatleri bu kısımda okurlarıyla buluşturmak istemiştir. Bu sebeple 1818-1822 yılları arasında çıkartılan derginin 9 sayısında bu bölüm yer almıştır. Hacim bakımından geniş seyahat yazıları derginin tek sayısına yetmediği için sonraki birkaç sayıda da devam ettirilmiştir. Yazılardan Sibir hakkında ender bilgiler edinilmektedir. Bu başlık altında verilen yazıların künyesi aşağıdadır:

"Tigiretskiy Belki'ye Seyahat", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 43-65.

"1809 Yılında Güney Altay Şehrine Seyahat", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 1-37.

"1809 Yılında Güney Altay Şehrine Seyahat (Devamı)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 131-165.

"Güney Altay Dağlarına ve Tigiretskiy Belki'ye Seyahat Notları", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosmaya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 123-161.

"G. Adam'ın Kuzey Buz Denizi'ndeki Mamutları Araştırdığı Seyahatnamesinden Alıntı", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Desyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 307-326.

"Fadeya Maşevsk'in İrkutsk'tan Nerçinsk'e Seyahati", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetirnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 219-234.

"Gedenstrom'un Kuzey Buz Denizi'ne Seyahati", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Semnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 27-38.

"Gedenstrom'un Kuzey Buz Denizi'ne Seyahati (Devamı)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 245-258.

"Yeni Sibir'e İkinci Yolculuğa Hazırlık", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 291-304.

"Gedenstrom'un Kuzey Buz Denizi'ne Seyahati (Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast

Devyatnadsataya, St. Petersburg, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, 1822, s. 1-18.

"Jeodezist Pşenitsın ve Mütüşebbis Sannikov'un 1811 ve 1812 yıllarında Kuzey Buz Denizi Adaları'ndaki Seyahati", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 281-294.

Sibir'in Tarihî Eserleri

Derginin 1818 yılında çıkartılan 4 sayısında ve 1819 yılında yayımlanan 4 sayısının birinde olmak üzere, toplam 5 dergide bu bölüm bulunmaktadır. Bölüm altında Sibir'in tarihi eserleri hakkında bilgiler verilmiş ve farklı bölümlerde bu eserler okuyucunun ilgisine sunulmuştur. Sibir'de bulunan kurganların görünüşü, höyükler, büyük taşlar ve heykeller, kurganların iç yapıları, kurganlarda gömülü eşyalar ve insanlar, kurganların bölümleri bu kısımda verilmiştir. Ayrıca bölgede bulunan yerleşim yerlerinin kalıntıları, anıtlar, Şaman taşları, Şaman direkleri ve Baykal bölgesi eski yapıları bu konu altında incelenmiştir. Bu başlıkta yayımlanmış makalelere ait künyeler aşağıdaki gibidir:

"Yazılı ve Sözlü Kaynaklarda Eski Sibir", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 71-85.

"Eski Sibir Kurganları Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 147-177.

"Eski Sibir'in Kalıntıları Hakkında Genel Tekrar", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 39-45.

"Kuzey ve Doğu Sibir'de Eski Anıtlar", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 167-182.

Sibir'in Tarihî Eserleri ve Tarihî Mekânları

'Sibir'in Tarihî Eserleri' başlığı altında, iki yılda toplamda 5 sayıda makale yayımlayan Spasskiy, 1821 yılına kadar bu başlığa dergide yer vermemiştir. 1821 yılına gelindiğinde, konu başlığı 'Sibir'in Tarihî Eserleri ve Tarihî Mekânları' olarak değiştirilmiş ve Sibir'in eski yüzü bu kısımda okuyucularla buluşturulmuştur. 1821-1822 yıllarında, toplamda 8 sayıda bu başlık altında çeşitli çalışmalar yer bulmuştur. Sibir'in eski dönemlerine dair anlatılar, Sibir kroniklerinden Sibir fotoğrafları, Zabaykal bölgesindeki tarihi mekânlar ve Kırgız-Kazak steplerindeki tarihi eserlere dair yazılar da bu kısımda yer almıştır. Ayrıca Ermeni Kralı Getum'un Batu ve Mengü Han'a yaptığı yolculuk da bir seyahatname örneği olmasına rağmen bu konu başlığı altında verilmiştir. Bu başlık altında yayımlanmış makale künyeleri şunlardır:

"Yeni Sibir Kroniği Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 1-6.

"Kuzey Amerika ve Batı Sibir'de Birbirine Benzer İki Yazıt", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 65-76.

"Rus Devleti Tarihi'nin (Karamzin) 9. Cildinde Stroganov Adlandırılan Sibir Kroniği", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetırnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 235-253.

"İlye Çerepanov Tarafından Neşredilen Yeni Sibir Kroniği Hakkında Haberler", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetırnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 303-314.

"Zabaykal Bölgesindeki Tarihî Mekânlar Hakkında" *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyatnadsataya,

Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 1-16.

“1691 Yılında Tobolsk’tan Cungar Hanı Buşuhtu’ya Gönderilen Elçilik”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyatnadsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 106-119.

“1691 Yılında Tobolsk’tan Cungar Hanı Buşuhtu’ya Gönderilen Elçilik”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Şestnadsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 262-269.

“Sibir Hakkında Anlatılar (17. Yüzyıl Latince El Yazmasından Çeviri)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Semnadsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 5-11 (Kitap 1); s. 13-26 (Kitap 1); s. 77-98 (Kitap 2), s. 149-170 (Kitap 3).

“Sibir Hakkında Anlatılar”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosemnadsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 221-244.

“Ermeni Kralı Getum’un Batu ve Mengü Han’a Seyahati” (Ermenice’den Rusça’ya Çeviri), *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyatnadsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 69-84.

“Ermeni Kralı Getum’un Batu ve Mengü Han’a Seyahati”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 211-226.

“Kırgız-Kazak Steplerindeki Tarihi Eserler Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 321-328.

Sibir Yerli Kabileleri

Bölge araştırması yapacak araştırmacılar için en önemli ölçüt, bölgede yaşayan yerel unsurlar hakkında bilgi sahibi olabilmektir. Bölgede yaşayan yerliler hakkında ne kadar malumat sahibi olunursa bölgenin araştırılması da o denli kolay olur. Bu sebeple Sibir yerli kabilelerinin yer verildiği bu bölüm, Sibir tarihi, etnoloji ve etnografya araştırmaları yapacaklar için son derece önemlidir. 1818-1822 yılları arasında yayımlanan *Sibirskiy Vestnik* dergisinin 12 sayısında yer bulan bu başlık altında; Koyballar, Motorlar, Arinler, Kamasintler, Kaçıntılar, Sazaitler, Beltirler, Biruslar, Teleütler ve Zabaykal Tunguzları hakkında önemli bilgilere ulaşılabilir. Bölgedeki konar-göçer halkın yaşadığı yerler, Şaman inançları, kutlama törenleri, şarkıları, müzikleri, dansları, evlilikleri, dinî ritüelleri, doğumları, hastalıkları, cenaze törenleri, avcılık, tarım ve hayvancılık faaliyetlerine dair bilgiler bu kısımda incelenmiştir. Sibir halkının kullandığı şifalı bitkiler, yabancı otlar, kılık-kıyafet ve mesken türlerine dair bilgiler de bu başlık altında incelenmiştir. Dergide geçen makaleler şöyledir:

“Yenisey Nehri Yukarısında Konar-Göçer Kabileler”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 87-111

“Yenisey Nehri Yukarısında Konar-Göçer Kabileler (Devamı)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 179-209.

“Yenisey Nehri Yukarısında Konar-Göçer Kabileler (Bitiş)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 1-14.

“Büyük, Orta ve Küçük Kırgız-Kazak Ordaları”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 51-58.

“Kırgız-Kazakların Eski ve Şimdiki Yerleri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 93-124.

“Kırgız-Kazakların Yönetimi ve Rütbeleri ile Orda’larında Meydana Gelen Değişimler”,

Sibirskiy Vestnik, ast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 167-196.

"Büyük, Orta ve Küçük Kırgız-Kazak Ordaları (Devam ve Bitiş)", *Sibirskiy Vestnik*, ast Desyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 211-234.

"Kırgız-Kazak İnançları: İbadet, Oruç, Mollalar, Falcılar ve Büyücüler; Dil, Eğitim ve Takvim", *Sibirskiy Vestnik*, ast Desyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 285-292.

"Kırgız-Kazaklara Ait Betimlemeler: Edige, Kırgız Masalları", *Sibirskiy Vestnik*, ast Desyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 358-373.

"Teleütler veya Beyaz Kalmuklar", *Sibirskiy Vestnik*, ast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 7-14.

"Kamçatka Gelenekleri", *Sibirskiy Vestnik*, ast Çetıradtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 275-288.

"Sibir'daki Göçebe Halkların Hayatı Hakkında Bazı Hususlar", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pyatnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 100-105.

"Teleütler veya Beyaz Kalmuklar (Devamı ve Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, ast Şestnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 282-287 (Kitap 10); s. 316-321 (Kitap 11).

"Zabaykal Tunguzları", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 339-348.

"Zabaykal Tunguzları", *Sibirskiy Vestnik*, ast Devyatnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 133-144.

"Zabaykal Tunguzları (Devamı ve Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, ast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 255-268.

"Tunguzların Nüfusu, Yönetimi, El Sanatları, Düğün ve Cenaze Törenleri, Eğlenceleri, Yazı ve Dilleri", *Sibirskiy Vestnik*, ast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 311-320.

Sibir ve Komşu Ülkelere Dair Haberler

Sibirskiy Vestnik dergisinde en çok makalenin yayımlandığı bölüm '*Sibir ve Ona Komşu Ülkelere Dair Haberler*' bölümüdür. Spasskiy, Sibir'e komşu olan farklı bölgelere yapılmış çeşitli seyahatnameleri bu kısımda okuyucuya sunmuştur. Seyahatnameleri zaman zaman bir bütün halinde vermiş; zaman zaman ise sadece bunlardan notlar aktarmıştır. Örneğin Burnaşev'in Buhara'ya, Yakovlev'in Buhara'ya, Kozak İvan Petlin'in Çin'e, Baykov'un Çin'e yaptığı seyahatnameler ile Tercüman Putimtsev'in Gulca'ya giderken tuttuğu günlükler bu kısımda yayımlanmıştır. Bunlara benzer pek çok seyahatnamenin bulunduğu bu bölümde, komşu Moğollar, Çin ve Cungarlar hakkında bilgiler ile Rusların Kuzey Buz Denizi seyrüsefer tarihiyle alakalı kısımlar yer almaktadır. 1818-1822 yılları arasında derginin 18 sayısında bu başlık altında birçok çalışma yayımlanmıştır. En önemlilerinin künyesi aşağıdadır:

"1620 yılında Kozak İvan Petlin'in Çin (Kıtay)'e Seyahati", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 211-236.

"Sibir Hattı'ndan Buhara Şehrine Seyahat" (Burnaşev Seyahatnamesi), *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 247-284.

"Sibir Hattı'ndan Buhara Şehrine Seyahat" (Burnaşev Seyahatnamesi (Bitişi), *Sibirskiy*

Vestnik, Çast Tretya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 95-130.

“1800’de Sibir Hattı’ndan Taşkent’e Gidiş-Dönüş Seyahati”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 183-252.

“Moğollar Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 15-58.

“Moğollar hakkında (Bitiş)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Şestaya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 109-148.

“1811’de Buhtarminskiy Kalesi’nden Çin’in Gulca Şehrine Gidip Gelen Tercüman Putimtsev’in Gündelik Notları”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Sedmaya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 29-96.

“1811’de Buhtarminskiy Kalesi’nden Çin’in Gulca Şehrine Gidip Gelen Tercüman Putimtsev’in Gündelik Notları (Bitişi)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosmaya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 97-122.

“1816 Yılında Kırgız Bozkırlarına Yapılan Ekspedisyonların Tasvirlerinden Özetler”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 2-40.

“Madencilerden Oluşan Birliğin Güzergahları Tasviri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 63-92.

“Ekspedisyonların Yola Çıkışı ve Faaliyetleri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 133-150.

“Kuzey Sibir’e Bakış”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 41-50.

“1816 Yılında Kırgız Bozkırlarına Yapılan Ekspedisyonların Tasvirlerinden Özetler (Bitişi)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Odinnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 1-24.

“Fedor İskakoviç Baykov’un 1654-1658 Yılları Arasındaki Çin Seyahati”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Odinnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 54-77 (Kitap 8); s. 112-133 (Kitap 9)

“Turgutların Rusya’ya Geçişleri ve Rusya’dan tekrar Cungarya’ya Gönderilmeleri”, (S. Lipovtsov’un Çinceden), *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvenadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 168-189 (Kitap 10); s. 214-235 (Kitap 11); s. 254-269 (Kitap 12).

“Kuzey Sibir’e Bakış (Devamı ve Bitişi)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvenadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 190-205 (kitap 10); s. 236-251 (kitap 11); s. 270-280 (kitap 12).

“Baykal’ın Tasviri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 15-22 (Kitap 1); s. 77-88 (Kitap 2); s. 127-132 (Kitap 3).

“Cungar Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 89-110 (Kitap 2); s. 133-148 (Kitap 3).

“Buhara Ticareti Hakkında Notlar”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 149-160.

“Baykal’ın Tasviri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetıradtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 181-192.

"Cungar Hakkında (Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetıradtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 193-208.

"Sibir'de Tuz Üretimi", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetıradtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 255-274 (Kitap 5); s. 315-326 (Kitap 6)

"Rusların Sibir Nehirlerinden Kuzey Buz Denizi'ne Seyrüsefer Tarihi", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyatnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 17-28 (Kitap 7); s. 79-90 (Kitap 8); s. 120-236 (Kitap 9).

"Sibir'de Tuz Üretimi (Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyatnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 29-52 (Kitap 7); s. 91-99 (Kitap 8).

"Rusların Sibir Nehirlerinden Kuzey Buz Denizi'ne Seyrüsefer Tarihi", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Şestnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 270-281.

"Orta Tataristan'da iki Volkanik Dağın Oluşumu Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Şestnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 302-305.

"Rusların Sibir Nehirlerinden Kuzey Buz Denizi'ne Seyrüsefer Tarihi (Devamı)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Semnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 39-48 (Kitap 1); s. 117-128 (Kitap 2); s. 185-196 (Kitap 3).

"Turkinsk Maden Suyu", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Semnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 129-148.

"Kamçatka Ruhani Misyonu Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Semnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 197-216.

"Rusların Sibir Nehirlerinden Kuzey Buz Denizi'ne Seyrüsefer Tarihi (Devamı)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 305-314 (Kitap 5); s. 379-398 (Kitap 6).

"Çinliler ve Ruslar Arasındaki Ticari ve Diplomatik İlişkilerin Başlaması Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 259-280 (Kitap 4); s. 315-338 (Kitap 5); s. 399-418 (Kitap 6).

"Kamçatka Denizi'nde Yer Alan Mednago Adası Tasvirleri", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 281-290.

"1820-1821 Yılları Arasında Buhara'ya Yapılan Seyahatnameden Alıntı (Yakovlev)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 419-428.

"Rusların Sibir Nehirlerinden Kuzey Buz Denizi'ne Seyrüsefer Tarihi (Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyatnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 167-180.

"Çinliler ve Ruslar Arasındaki Ticaret ve Devlet İlişkilerinin Başlaması Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyatnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 19-46.

"Çin'deki Cizvitler Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyatnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 107-132 (Kitap 8); s. 181-210

(Kitap 9).

“Sibir’in Yönetimi ile İlgili Yeni Tüzük Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyatnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 1-28.

“1820 Yılında Rus İmparatorluk Misyonu’nun Buhara’ya Girişi”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyatnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 47-52.

“Çin’deki Cizvitler Hakkında (Devamı ve Bitişi)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 227-254.

“Cizvit Hareketinin Araştırılması Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 295-310.

Sibir’de Seyahat Edeceklerin İstifade Edeceği Bilgiler ve Yerel Unsurlar

Sibirskiy Vestnik dergisinin yayımlandığı altı yılda, yalnızca 1 sayıda bu bölüm yazılmıştır. Bu kısımda da sadece aşağıda künyesi verilen yazı yer almıştır.

“Yüksekliğin Barometreyle Ölçülmesi”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 59-107.

Bilim ve Sanat Hakkında Bilgiler

Dergideki bu başlık, bilim ve sanat faaliyetlerini içeren yazıların toplanması amacıyla Spasskiy tarafından oluşturulmuştur. Bu konu başlığı, sadece derginin 1819 yılında yayımlanan 3 sayısında yer almıştır. Bu bölüm 1820-1822 yılları arasında yayımlanmamıştır. 1822 yılında ise bölümün adı ‘*Bilim, Sanat ve Zanaatlar Hakkında Bilgiler*’ olarak değiştirilmiştir. Burada yayımlanan makalelerin künyeleri şöyledir:

“Tangut Alfabeti”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Desyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 249-266.

“Sibir’de Bulunan Yabani Hayvan Kemiklerine Dair Yeni Bilgiler, Asya ve Afrika Fillerinin Dişlerinin Görünümleri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Odinnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 25-40.

“Perm Vilayeti’nde Bulunan Kaya Fosilleri Hakkında Sibirskiy Vestnik Yayıncısına Gönderilen Mektup”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvenadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 252-253.

Bilim, Sanat ve Zanaatlar Hakkında Bilgiler

1819 yılında ‘*Bilim ve Sanat Hakkında Bilgiler*’ başlığı altında oluşturulan ve yalnız üç sayıda kendisine yer bulan bölüm, 1822’de ‘*Bilim, Sanat ve Zanaatlar Hakkında Bilgiler*’ olarak değiştirilerek yeniden yayımlanmaya başlamıştır. 1822’de, derginin 4 sayısında bu başlık altında farklı yazılar yazılmıştır. Özellikle kehribarın araştırılması, bazı makine çizimleri ile o yıllardaki bilim ve sanatın genel durumu hakkında yazılar dikkate değerdir. Yazıların tam künyesi aşağıdaki gibidir:

“Kehribarın Araştırılması”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Semnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 49-62.

“1820 Yılında Bilim, Sanat ve El Sanatlarında Durum”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Semnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 63-76.

"Porselen, anak ömlek, Fayans, Fayans Kütlesini Geliştirmek ve Tuğla Yapmak İçin Kullanılan Bir Makinenin Tanımı ve izimi, *Sibirskiy Vestnik*, ast Devyatnadsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 63-68.

"Kehribarın Araştırılması (Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, ast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 357-370.

Maden Haberleri

Sibir'in madenleriyle alakalı yazıların paylaşıldığı bu bölüme 1821 ve 1822 yıllarında, derginin toplam 5 sayısında yer verilmiştir. Genellikle demir madeni ile alakalı yazıların yer aldığı bu kısımda, farklı kristaller ve çeşitli madenler hakkında yazılar da mevcuttur. En önemli yazıların künyesi aşağıdadır:

"Kosva Nehri Ağzında Kama'nın Her İki Sahili Boyunca Ural Sırtlarında Jeodiagnostik Notlar", *Sibirskiy Vestnik*, ast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 43-64.

"Ural Fabrikalarında Dökme Demir Üretimi", *Sibirskiy Vestnik*, ast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 111-126 (Kitap 2); s. 161-176 (Kitap 3).

"Ural Dağları'nda Keşfedilen Olağanüstü Büyüklükteki Topaz Dımatıy Kristalleri Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 177-180.

"Ural Fabrikalarında Yüksek Demir Üretimi", *Sibirskiy Vestnik*, ast etırnadsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1821, s. 209-218 (Kitap 4); s. 327-335 (Kitap 6).

"Sibir'deki Ev Ocakları ve Yabancıların Modern Ocakları Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Šestnadsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 322-332.

"Demirin Parçalanması Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vosemnadsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 429-438.

"Demirin Parçalanması Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Devyatnadsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 53-62.

"1698 Yılında Büyük ar ve Büyük Knez Petr Alekseevi Tarafından Tomsk Voyvodası Vasiliy Rjevsk'e Gönderilen Sibir'de İlk Maden Üretimi Hakkındaki Ferman", *Sibirskiy Vestnik*, ast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 269-280.

Biyografi

Ünlü kişilerin biyografilerinin yayımlandığı bu bölüm, konu başlığı olarak dergiye 1821 yılında dâhil edilmiştir. 1821-1823 yılları arasında, derginin yalnız 4 sayısında bu başlık altında yazılar yayımlanmıştır. Bu biyografilerden birisi Buhara Hanlığı'nın Rusya'ya elçi olarak gönderdiği Molla İrnazar Maksutov ile ilgilidir. Diğer yazıların künyesi aşağıdaki gibidir:

"Vasily Nikitich Tatişhev", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pyatnadsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 55-77

"Çin Bakanı ve Ordu Komutanı Sun", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-6.

"Magnus Karl Fon Bem", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta

Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-14.

“Nikolay Dmitrieviç Delil De La Kroer”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 15-20.

“Tobol ve Sibir Metropoliti Filofey Leşinskiy”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 21-26.

“Rahip İgnatıy Kozırevskiy”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 27-32.

“Molla İrnazar Maksutov, Buhara Elçisi”, (P.L. Yakovlev), *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 7-10

Tarih

Sibir tarihi hakkındaki yazılar daha önceki sayılarda farklı bölümler altında verilmekirken, 1823'te 'Tarih' bölümü altında toplanmaya başlanmıştır. 1823-1824 yılları arasında derginin yayımlanan 7 sayısında bu başlık altında farklı yazılar okuyucuyla buluşturulmuştur. Bu bölümde Sibir Kronikleri hakkında bilgilere, Ruslarla Moğollar arasındaki ilişkilere, Moğol hanlarının Hristiyanlarla ilişkilerine, Cungarya ve Kaşgar'daki duruma, Tatarlar hakkındaki bilgilere ve komşu devletlerin siyasî durumlarına ulaşılmaktadır. Bazı seyahatnamelerin de bu kısımda verildiği görülmektedir. Başlık altında yayımlanan yazıların künyesi şunlardır:

“Çin Boğda Hanı Tszya-Tsin'in Ölümü ve Onun Büyük Oğlu Myan-Nin'in Tahta Çıkışı Hakkında Haberler”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-28.

“Rusya Knezlerinin Moğol ve Tatar Hanları ile İlişkileri (1224-1480)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s.1-80

“Çar Hazretlerinin 1676 Yılındaki Emri Üzerine Rusya'dan Elçi Olarak Gelen Nikolay Gavriloviç Spafari'nin Çin'e Varışı Dolayısıyla Pekin'de Kaydedilen Defter”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 29-100.

“Cungarya ve Küçük Buhara'daki Karışıklıklar Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 101-122.

“Cungarya ve Küçük Buhara'daki Karışıklıklar Hakkında”, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 123-130.

“Arzasidlerin Kökeni ve Tarihi Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 131-149.

“Moğol Hanları ile Hristiyan Yöneticilerin ve Özellikle Fransız Krallarının Siyasi İlişkileri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. s. 143-160.

“Yesipov'un Sibir Kroniği”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 117-174.

“Amur Nehri Boylarında Yer Alan Yerleşim Birimlerinin Tarihsel ve İstatistiki Notları”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s.175-186

"Ermeni Gregory ve Danili Atanasov'un Asya'da Dolaşmaları", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 169-176.

"Kuzey Doğu Sibir Bataklıklarında Toplanılan Bilgiler ve Gözlemler Muhtevi Gündelik Notlardan zetler (Dr. Kiber'in Eseri)", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 1-58.

"Amur Nehri Boylarında Yer Alan Yerleşim Birimlerinin Tarihsel ve İstatistiki Notları", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 187-264.

"Tatarlar Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 161-202.

"Tatarlar Hakkında (Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, ast etvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 203-242.

"Tatar ve Moğolların Tabiatı zerine", *Sibirskiy Vestnik*, ast etvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 243-267.

İstatistik

Maden ve endüstri hakkında yazılan yazıların '*Maden Haberleri*' konu başlığı altında toplandığından daha önce bahsedilmişti. Maden Haberleri bölümü 1822 yılından sonra dergide yer almamıştır. Bunun yerine 1823 yılından derginin yayınına son verileceği 1824 yılı sonuna kadar yayımlanan 5 sayıda, '*İstatistik*' başlığı altında yazılar yayımlanmıştır. Genellikle bölgedeki fabrikalar, kalay ve demir madenleri ve balığcılık hakkında yazılar bu bölümde okuyucuyla paylaşılmıştır. Ayrıca Buhara ve Hive şehirleri hakkında kısa özetler ve Sibir'in farklı alanlardaki istatistiki verilerini içeren yazılar da burada yayımlanmıştır. Bu kısımda yayımlanan önemli yazıların künyeleri şöyledir:

"1820 Yılında Daur ve özellikle Nerçinsk Maden Fabrikalarına Bir Bakış", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-76.

"Buhara ve Hive'nin Kısa zetleri", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-18.

"1820 yılında Daur ve özellikle Nerçinsk Maden Fabrikalarına Bir Bakış", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 77-120.

"1821 Yılında Nijne-Kolımsk ve çevresindeki Doğal Tarihe Ait Bazı geler Hakkında Notlar", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 121-164.

"Onon Kalay Madeninin Tanımı", *Sibirskiy Vestnik*, ast etvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 165-184.

"1823'te Tıp Cerrahi Figurin ve Dr. Kiber'in Nijni Kolımsk ve Kuzeydoğu Sibir'de Tabi Tarih ve Fizik zerine Araştırmaları", *Sibirskiy Vestnik*, ast etvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 185-248.

"Amur Nehri Boylarında Yer Alan Yerleşim Birimlerinin Tarihsel ve İstatistiki Notları (Bitişi)", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 265-272.

“Kuzeybatı Sibir ile İlgili Notlar”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 273-288.

“Kuzeybatı Sibir’de Balıkçılık Endüstrisi Üzerine Notlar”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 289-308.

“Yenisey Kentinin Tanımı”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 317-330.

“Kamçatka’da Meydana Gelen Değişimler Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 331-353.

Seyahatname

Sibirskiy Vestnik dergisinde yayımlanan yazılar konu bakımından çok zengindir. Bu yazılar arasında seyahatname konulu olanlar yekun bakımından en çok yer verilen yazılardır. Daha önceki sayılarda ‘Sibir’de Seyahat’ ve ‘Sibir ve Ona Komşu Ülkelere Dair Haberler’ kısmılı bölümlerde birçok seyyahın seyahatnamelerinin yayımlandığı belirtilmişti. 1823 yılından derginin kapatıldığı 1824 yılına kadar bu başlık altında, 6 sayıda makaleler yayımlanmıştır. Bu kısımda verilen seyahatnameler de Sibir bölgesi hakkında bilgiler barındırdığı için son derece önemlidir. Yayımlanan seyahat notlarının künyeleri aşağıdaki gibidir:

“Başrahip Sofroni Gribovsk’un 1808 Yılında Pekin’den Kyahta’ya Kadar Seyahati”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-44.

“1 Aralık 1820 ile 15 Mayıs 1821 Yılları Arasında E. F. Timkovsk’un Pekin’de Bulunduğu Döneme Ait Gündelik Notları”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 63-88.

“1 Aralık 1820 ile 15 Mayıs 1821 Yılları Arasında E. F. Timkovsk’un Pekin’de Bulunduğu Döneme Ait Gündelik Notları”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 89-169.

“Altay Kalmıklarına Seyahat”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-14.

“Altay Kalmıklarına Seyahat”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 15-40.

“1 Aralık 1820 ile 15 Mayıs 1821 Yılları Arasında E. F. Timkovsk’un Pekin’de Bulunduğu Döneme Ait Gündelik Notları”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 169-228.

“Patreni Tarafından Pallas’a Sibir’de Altay Dağları’nın Kuzeybatı Kısımına Yaptığı Seyahatle İlgili Yazılan Mektup, Barnaul 10 Şubat 1782”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 229-290

Etnografya

Daha önce ‘Sibir Yerli Kabileleri’ başlığı altında verilen yazılar 1823 yılından derginin kapatıldığı 1824 yılına kadar ‘Etnografya’ başlığı altında yayımlanmaya başlanmıştır. 1823-1824 yılları arasında derginin yayımlanan 6 sayısında çeşitli unsurlara dair yazılar okuyucuyla buluşturulmuştur. Bu başlık altında Lamutlar, Tunguzlar, Yukagirler, Buryatlar, Çukçiler, Yakutlar ve Rusya Moğolları hakkında bilgiler verilmiştir. Yazıların künyeleri şöyledir:

"Bazı Doğu Sibir Yerlilerinin Kanunları Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-12

"Lamutlar, Tunguzlar ve Yukagirler Hakkında Kısa Açıklamalar", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 13-20

"Buryatlar veya Bratskiler", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 21-72.

"Buryatlar veya Bratskiler", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 73-86.

"ukiler", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 87-126

"inlilerde Eğitim", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 1-42.

"Yakutlar", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 127-148

"Yakutlar (Bitiş)", *Sibirskiy Vestnik*, ast etvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 149-166

"Rusya Moğolları", *Sibirskiy Vestnik*, ast etvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 167-174

Coğrafya

Derginin seyahatler kısmında paylaşılan yazılarda bölge coğrafyasından sık sık bahsedilmesine ve farklı bölümler altında coğrafya ile alakalı yazıların yayımlanmasına rağmen, 'Coğrafya' konu başlığı 1823 yılına kadar yoktur. 1823 yılında yayımlanan 4 sayının 3'nde 'Coğrafya' başlığı altında çeşitli yazılar kaleme alınmıştır. Bu yazıların künyeleri aşağıdadır:

"Yana Ağzından Baranov Taşına Kadar Kuzey Buz Denizi Sahillerinin Tasviri", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-42.

"Kırgız-Kazak Steplerinin Konumuna Genel Bakış", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 43-60.

"Kuzey Buz Denizi Adaları'na Yapılan Seyahat Esnasında Kaydedilen Anadırsk Birliği Komutanı Andreev'in Günlüğü", *Sibirskiy Vestnik*, ast etvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 61-74.

Muhtelif (Smes)

Sibirskiy Vestnik dergisinin 1818-1824 yılları arasında yayımlanan 28 sayısının neredeyse hepsinde 'Muhtelif' konu başlığı bulunmaktadır. Dergide yayımlanmasına karar verilen yazılar, ayrı bir başlık amaya gerek duyulmadan bu konu başlığı altında okuyucuyla buluşturulmuştur. Bu kısımda hatıralar, kitap incelemeleri, balık avcılığı, doğal afetler, bitkiler, madenler, hayvanlar, arıcılık faaliyetleri, yöresel lezzetler ve inançlar gibi muhtelif konularda yazılar yayımlanmıştır. Bu bölümde yer alan yazıların künyeleri aşağıdaki gibidir:

"Tobolsk ve evresi Hakkında Hatıralar (V. Dmitriev)", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya,

Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 113-121.

“Sibir’deki Eski Ruslar Hakkında Notlar (G. Spasskiy)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 122-127

“Sibir Sediri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 134-145.

“Cömertlik ve Hayırseverlik Örneği, (G. Spasskiy)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii İosifa İoanessova, St. Petersburg 1818, s. 285-289

“Moğol Çayı Hakkında (Kirpiçniy Çay)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vosmaya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1819, s. 163-173.

“Nehirlerin Donma ve Çözülmesinin Karşılaştırılması: St. Petersburg’daki Neva ve Barnaul’daki Ob Nehri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 59-61.

“Lamay Muskaları Hakkında (G. Spassky)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Devyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 125-131.

“Güney Sibir’da Yeni Köylerin Durumu ve Yerel Arıcılık Hakkında (G. Berens Tarafından Yazılmıştır)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Desyataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 293-305

“Rusya’da ve Sibir’de Kuş ve Hayvan Avı Hakkında İstatistiki Bilgiler”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Odinnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 78-97 (Kitap 8); s. 142-155 (Kitap 9).

“Kitap incelemesi: Sibir’in İstatistiki Görünümü”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Odinnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 41-53 (Kitap 7); s. 98-111 (Kitap 8); s. 156-167 (Kitap 9).

“Kitap incelemesi: Sibir’in İstatistiki Görünümü (Bitişi)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Dvenadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1820, s. 206 – 212.

“Sibir’de Selenge Nehrinde Omul Balığı Avı”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Trinadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 23-36.

“Rus İmparatorluk Misyonunun Buhara’dan Dönüşü Hakkında Haber”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyatnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 53-54.

“Ekmek Yerine Bazı Toprak ve Bitki Türü Olan İzlanda Yosununun Yiyecek Olarak Kullanılması (G. Spassky)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyatnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 237-249.

“1820 Yılında Bilim, Sanat ve Zanaat’a Dair Görkemli Açılış”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pyatnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 250-261.

“1820 Yılında Bilim, Sanat ve Zanaat’a Dair Görkemli Açılış”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Şestnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 288-301 (Kitap 10); s. 333-341 (Kitap 11).

“Sibir Labirenti”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Şestnadtsataya, Morskoy Tipografii, St. Petersburg 1821, s. 352-359.

“Kuzeydoğu Asya’dan Yeni Haberler”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Semnadtsataya, Tipografii

Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 217-220.

"Kuzeydoğu Sibir'da Yeni Zoolojik Keşifler (Spasskiy)", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 349-354.

"Sibir'de Meydana Gelen Eski Depremler Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vosemnadtsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 355-358.

"1819'da Pekin'de Meydana Gelen Olağanüstü Rüzgarlar Hakkında Boğdo Han'ın Emri", *Sibirskiy Vestnik*, ast Dvatsataya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1822, s. 371-376.

"Kırgız Kazak Steplerinde Doğal Tarih Konusunda Bazı Yeni Keşifler Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 1-8.

"Tobolks'ta Batı Sibir Baş İdaresi Meclisi'nin Açılışı Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 9-11.

"Gumeşevsk Maden Ocağı'nda Bulunan Tarihi Buluntular Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 25-57.

"1803'te Buhara'ya Giden Rus Kervanının Kırgızlar Tarafından Yağmalanması", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 29-45.

"1 Ekim 1822'de Nijni-Kolımsk'tan Dr. Kiber'in Mektuplarından Özetler", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 46-50.

"Çin Bilim Adamları ve Onların Devlet İdaresindeki Tesirleri Hakkında Remyuz'un İlk Mektubu", *Sibirskiy Vestnik*, ast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 51-71.

"Çin Bilim Adamları ve Onların Devlet İdaresindeki Tesirleri Hakkında Remyuz'un İlk Mektubu", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 73-100.

"Moğol Tarih ve Edebiyatına İlişkin Bazı Hususlar Hakkında şimit'in Mektuplarından Özetler", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 101-116.

"Paris'te Asya Cemiyeti'nin Kuruluğu Hakkında Haberler", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 117-122.

"Avrupa'da Çin Sözlü Edebiyatının Durumu ve Başarıları Hakkında Remyuz'un Asya Dergisi'nin Editörüne Yazdığı Mektup", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 145-163.

"Prusya'da Çinliler" *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 164-167.

"Sibir'de Bir Kör Gezgin", *Sibirskiy Vestnik*, ast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 168-170.

“Kamçatka’daki İçki Fabrikası Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 171-178.

“Buharalı Şifacılar”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 179-183.

“St. Petersburg’da bulunan Çin Haritaları Koleksiyonunun Kısa Tasviri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 184-190.

“Sibir’de Omsk Oblastı’nın Açılışı Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 191-195.

“Tobolsk’ta 1656-1753 Yılları Arasında Görülen Gök ve Hava Olaylarıyla İlgili Çerepanov’un Sibir Kroniğinden Notlar”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 196-204.

“Bakır Demir Alaşımı hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1823, s. 205-209.

“Sibir’de Taşlarda Bulunan Karakterlerin, Almanya’da Bulunanlarla Benzerliği Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 1-8.

“Buhara’dan Götürülen Tarihî Madalyalar Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 9-18.

“Sibirskiy Vestnik Yayıncısı Tarafından Oteçestvennıh Zapisok Yayıncısı P. P. Svinin’e Sibir Boyunca Yaptığı İlk Seyahati Dolayısıyla Yazılan Mektup”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Pervaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 19-36.

“1821 Yılında Oteçestvennıh Zapiskah Dergisinde Yayımlanmış Olan Buhara Hakkında Bazı Bilgiler (P. Yakovlev)”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 49-56.

“Tibet’in Doğu Kısmından Sungum’un Tasviri”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 57-76.

“Çin Tapirleri² Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 77-83.

“Berlin’de Bulunan İki Çinli Hakkında Bazı Tespitler”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Vtoraya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 93-96.

“1825 Yılında Sibirskiy Vestnik Yerine Aziatski Vestnik’in Yayımlanması Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 97-100.

“2 Eylül 1824’te Nerçinsk Bölgesinde Meydana Gelmiş Olan Deprem Hakkında”, *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 106-107.

² Tapir, domuza benzeyen, burunlarının kavrama özelliği olan ve otlanarak beslenen büyük memelilerden oluşan Tapirus cinsindeki hayvanların ortak adıdır.

"Ünlü Çin Çayları Hakkında", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Tretya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 107-112.

"1818'den 1825 Yılına Kadar Sibirskiy Vestnik'te Yayımlanan Makalelerin Kısa Tasviri", *Sibirskiy Vestnik*, Çast Çetvertaya, Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya, St. Petersburg 1824, s. 113-126.

Sonuç

Sibirsky Vestnik dergisi Sibir ve civarındaki ülkelere dair çeşitli bilgileri içeren geniş kapsamlı, tematik bir dergidir. Dergi I. Aleksandr döneminde yayın hayatına başlamış; I. Aleksandr'ın yazın hayatına olumlu bakış açısı, eğitim ve bilime önem vermesi ve araştırmacıları bu yönde desteklemesi, derginin Rusya'da yayımlanmaya başlamasında etkili olmuştur. Grigoriy İvanoviç Spasskiy'in iyi bir eğitim çevresinden gelmesi, Latince, Yunanca, Almanca ve Fransızca gibi yabancı dilleri bilmesi, tarih, arkeoloji, felsefe ve edebiyata meraklı olması, Rusya'da devlet dairelerinin çeşitli birimlerinde görev alarak ilgi ve faaliyet alanını genişletmesi sonucunda dergi ortaya çıkmış; Spasskiy'in gayretleri sonucu geniş bilim çevrelerine yayılma imkânı bulmuştur.

Dergi, 1818-1824 yılları arasında, 6 yıl boyunca, senede dört defa olmak üzere düzenli olarak yayımlanmış ve 28 sayı çıkarılmıştır. Dergiye ait konu başlıkları çok çeşitli olmuş; başlıklar yıllar içinde değişiklik gösterse de temel konuları itibariyle aynı kalmıştır. Dergiye ait konu başlıkları Sibir Haritası, Sibir'de Seyahat, Sibir'in Tarihî Eserleri, Sibir'in Tarihî Eserleri ve Tarihî Mekânları, Sibir Yerli Kabileleri, Sibir ve Ona Komşu Ükelere Dair Haberler, Sibir'de Seyahat Edeceklerin İstifade Edeceği Bilgiler ve Yerel Unsurlar, Bilim ve Sanat Hakkında Bilgiler, Bilim, Sanat ve Zanaatlar Hakkında Bilgiler, Maden Haberleri, Biyografi, Tarih, İstatistik, Seyahatname, Etnografya, Coğrafya ve Muhtelif olarak 17 başlıktır. Sibir ve Komşu Ükelere Dair Haberler ve Muhtelif en çok makalenin yer aldığı başlıklardır. En az makale ise Sibir Haritası ile Sibir'de Seyahat Edeceklerin İstifade Edeceği Bilgiler ve Yerel Unsurlar konu başlığında yayımlanmıştır. Sibir'in Tarihî Eserleri konu başlığı sonraki dergi sayılarına Sibir'in Tarihî Eserleri ve Tarihî Mekânları olarak; Bilim ve Sanat Hakkında Bilgiler başlığı sonraki dergi sayılarında Bilim, Sanat ve Zanaatlar Hakkında Bilgiler olarak; Maden Haberleri başlığı İstatistik olarak; Sibir Yerli Kabileleri başlığı ise Etnografya olarak değiştirilmiştir. Sibir tarihi ve coğrafyası ile ilgili hemen her konu başlığı altında yayımlanabilen yazılar, sonradan yalnız Tarih ve Coğrafya alt başlıkları altında sınıflandırılmıştır. Muhtelif konu başlığı ise hemen her konuda yayımlanmakla beraber, derginin neredeyse bütün sayılarında bulunmaktadır. Konu çeşitliliğinin bu denli olması araştırmacılara her alanda çalışma yapma imkânı sunmaktadır. Sadece Sibirskiy Vestnik dergisi değil; Spasskiy'in bu dergiden hemen sonra çıkardığı Aziatskiy Vestnik dergisi de derginin bir devamı olarak görülmekte ve araştırmacılar tarafından çalışılmayı beklemektedir.

Sibir'in bugün dahi keşfedilmeyen pek çok bölgesi, tanınmayan halkları olduğu düşünülürken, 1800'lü yılların ilk çeyreğinde yayın yapan Sibirskiy Vestnik dergisinin Sibir araştırmaları açısından ne kadar önemli olduğu ve Spasskiy'in birçok imkânsızlıklara rağmen dergisini düzenli bir şekilde yayımlaması takdirine hak etmektedir. Şimdiye dek Sibir ve Sibir araştırmaları hakkında özveriyle çalışan Spasskiy hakkında Türkiye'de ayrıntılı bir araştırma yapılmamıştır. Bilim adamının biyografisi henüz yazılmamış, bilimsel faaliyetleri hakkında bilgi içeren kaynaklar incelenmemiştir. Yine yayınladığı Sibir Kronikleri ve seyahatnameler üzerine Türkçe çeviri ve incelemeler yapılmamıştır. Spasskiy'in özellikle Sibir üzerinde neden durduğu, Sibir'i çalışırken materyallerini nasıl topladığı ve bilimsel araştırma faaliyetlerini nasıl

yürüttüğü sorularına alınacak cevaplar, bize hem bölge hakkında yeni bilgiler sunacak hem de o dönemin bilimsel çalışma teknikleri ve doğası hakkında ayrıntılı bilgi verecektir. Dönemin sosyal ve kültürel şartları çevresinde, yayıncılığı geliştirme yönünde yeni yeni somut adımlar atmış bir Rusya'nın genel görünümünü bize yansıtacaktır. Bu bakımdan Spasskiy sadece dergileriyle değil; başka çalışmaları ve ilgili alanlarıyla da incelenmeye devam edilmelidir.

Summary

Sibir is a large piece of land inhabited by small Turkish-speaking communities. To understand the struggle of Turkish communities in the region in order to protect their identities, researches about the region should be done to reach the historical roots of the Turkish existence. The huge size of Sibir, the fact that many nations live scattered and have Turkish communities speaking different dialects, is one of the reasons that makes the researches in this region difficult. Sibir, occupied by Tsarist Russia, has been rich in natural resources and has contributed to Russia becoming one of the superpowers of the world. After the invasion of Sibir, the desire of the Russians to use the natural resources here has brought with them the desire to learn about the unknowns of Sibir. This was a place where not only the big trips supported by the government but many of them were traveling individually and trying to gather information. The Russians, who have a large area like Sibir, although their governance has changed over time. They always carry about the research about the region during the period sarist Russia, the Soviet Union and the Russian Federation.

The researcher in the Sibir region is the researcher Grigory Ivanovich Spasskiy, who published *Sibirskiy Vestnik*, the subject of this research. Spasskiy, who participated in the expedition of numerous scientific researches, revealed Sibir with long-lasting works. Between 1818-1825 he published *Sibirskiy Vestnik* and later *Aziatskiy Vestnik*. Both journals are still valuable because they contain plenty of material for the history and description of Sibir.

The *Sibirskiy Vestnik* magazine is a comprehensive, thematic journal containing a variety of information on the countries around Sibir. Journal II. Katherina began publishing life; II. A positive outlook on the life of Katherina, giving importance to education and science, and supporting researchers in this direction has been effective in the publication of the journal in Russia. Grigory Ivanovich Spasskiy came from a good education environment, having knowledge of foreign languages such as Latin, Greek, German and French, being interested in history, archeology, philosophy and literature, the magazine has emerged as a result of the expansion of the area of interest and activity of the government departments in Russia. Spasskiy has found the opportunity to spread as a result of efforts.

In this study, all numbers of the journal were searched from *Sibirskiy Vestnik* magazine index of 1818-1824, and news, articles and reports concerning Sibir and its neighbors were identified. In order to narrow the volume of the study, all data obtained from the scans were not included in this study; important topics and separate worksheets. *Sibirskiy Vestnik* magazine has a wide range of topics. There are many different chapters in the journal and these have been created with careful attention to the subject classification. The topics are listed in chronological order. The captions of the articles related to the subject are given under each title.

The journal was published regularly between 1818-1824 for 6 years, four times a year, and 28 issues were published. All issues of *Sibirskiy Vestnik* magazine published in St. Petersburg. Published in 6 years, the magazine was published by 3 different publishers. Iosifa Ioanessova published 4 issues in 1818, between 1819-1821, *Morskoy Tipografii* published 12 issues between 1821-1824 *Departodesa Narodnago Prosvesheniya* published 12 issues.

The topics of the journal were varied. Although the titles changed over the years, they remained the same as the main subjects. Sibir Map, Sibir Travel, Sibir's Historical Places, Historical Places, Sibir Indigenous Tribes, Sibir and Adjacent Countries News, Information about Travelers, Science and Art, Science, Arts and Crafts, Mines News, Biography, History, Statistics, Travelogue, Ethnography, Geography and Miscellaneous (Smes) are main topics of the journal. Sub-headings with the most articles are Travel in Sibir, Travel with Sibir and Neighboring Countries. The least article is published in the Sibir Map and Information to be Stacked to Travel in Sibir and Local Aspects. Sibir's Historical Works as the Sibir historical monuments and historical places; Information about Science and Arts is published in the next magazine issue as Science, Arts and Crafts; Mining News Heading Statistics; Sibir Indigenous Tribes title changed to Ethnography. The writings which can be published in almost all subjects related to the history and geography of Sibir are classified under the subheadings of History and Geography. Various (Smes) topics are published in almost all subjects, but are in almost all issues of the journal.

In the journal, detailed information about historical works, geographic information, statistics, mines, Sibir inscriptions, kurgans, cities, life styles of the people living in the region; Tatars in Sibir, Zabaykal Tungus, Yakut, Buryatlar, ukiler, Altay Kalmuklar, Yukagirler and Lamutlar and ethnic groups such as Russian inhabitants of Sibir region; The places where the inhabitants of Sibir live, shamanic beliefs, celebration ceremonies, songs, music, dances, marriages, religious rituals, births, diseases, funeral ceremonies, hunting, agriculture and livestock activities and narratives about the old times of Sibir; Sibir photos from Sibir, historical places in Zabaykal region and historical monuments in Kyrgyz-Kazakh steppes; Sibir people used herbs and weeds; information about costumes and houses; Different travelogues made to different regions adjacent to Sibir; biographical studies of important names in the region; Sibir's statistical data from different fields; General situation of science and art in the early 1800s; information about Sibir Chronicles, Russian-Mongol relations, information about Tatars and political states of neighboring states; memories, book reviews, fishing, natural disasters, plants, animals, beekeeping activities, local tastes and different beliefs.

The fact that the subject variety is so much allows researchers to work in almost all areas. It's not only Sibirskiy Vestnik magazine but also The magazine Aziatskiy Vestnik, published by Spasski immediately after this magazine, is seen as a continuation of the journal and is waiting to be studied by the researchers.

Sibir has many unrecognized regions, unrecognized peoples, even today. It is noteworthy that Sibirskiy Vestnik magazine, which was published in the first quarter of the 1800s, was important for Sibir studies and that Spasski published his magazine regularly despite many impossibilities. There is no detailed research about Spasski who studied Sibir and Siberia in Turkey and Russia until now. The biography of the scientist has not been written yet and no detailed studies have been conducted on the sources that contain information on scientific activities. The answers to the questions on why Spasski, especially Sibir, on how he collects his materials and how he conducts his scientific research activities, will provide us with new information about the region and will give detailed information about the techniques and nature of the period. The social and cultural conditions of the period will reflect the general outlook of Russia, which has taken new concrete steps towards the development of publishing. In this respect, Spasski's journals should be examined further.

KAYNAKÇA

- “Ob İzdanii v 1825 Godu Aziyatskago Vestnika Vmesto Sibirskago” (1824) *Sibirskiy Vestnik*, (İzdatel Grigoriy İvanoviç Spasskiy), Çast Tretya, St. Petersburg: Tipografii Departamenta Narodnago Prosveşeniya: 97-100.
- “Otrivok iz Opisaniya Puteşestviya na Gimalayskiy Hrebet” (1825), *Aziatskiy Vestnik*, (İzdatel Grigoriy İvanoviç Spasskiy), St. Petersburg: Tipografii Medinskago Departamenta Ministerstva Vnutrennih, İyul: 31-41.
- “Spasskiy Grigoriy İvanoviç (1783-1864)”, Erişim tarihi: 17 Ocak 2019, <http://scirus.benran.ru/higeo/view-record.php?tbl=person&id=349>
- “Spasskiy Grigoriy İvanoviç” (1909), *Ruskiy Biografiçeskiy Slovar*, (Pod. Red. A. A. Polovtsov), v. 25 t. T. XIX., S. Petersburg: 177-179.
- BACANLI, Eyüp (2012) “Sibirya’daki Türkoloji Araştırmaları”, *Gazi Türkiyat*, 2012/11: 39-45.
- MAKAROVA, Elena Antoninovna (2014), *Literaturno-Hudojestvennie Sborniki Sibiri Kontsa XVIII-Naçala XX b. b Aspekte Formirovaniya Regionalnogo Knigozdaniya, Gosudarstvennogo Universiteta: İzdatelskiy Dom Tomskovo.*
- NİKİENKO, Olga Gennadevna (1999), “İstoriik Sibiri G. İ. Spasskiy (1783-1864)”, *Puşkinskiy Tomsk: Kraevedçesko-Bibliografiçeskiy Sbornik*: 29-31.
- PONOMAREVA, Svetlana Albertovna (2015), “Nauçnaya Deyatelnost G. İ. Spasskogo v Tomskoy Gubernii (1804–1808 gg.)”, *Vestnik Tomskogo Gosudarstvennogo Universiteta*, No 401: 145-150.
- PONOMAREVA, Svetlana Albertovna (2017a), *Grigoriy İvanoviç Spasskiy: İsledovatel Sibiri i Prosvetitel*, Krasnoyarsk: Dissertatsiya Na Soiskanie Uçenoy Stepeni Kandidata İstoriçeskih Nauk.
- PONOMAREVA, Svetlana Albertovna (2017b), “Jurnal Puteşestviya v Vostoçnuyu Stranu Rossii Koneçno Budet Dlya Publiki Interesen: Ob Uçastii G.İ. Spasskogo v Deyatelnost; Volnogo Obşestva Lyubiteley Slovesnosti, Nauk i Hudojestv”, *Vestnik Rudn*, 16/1: 97-101.
- ŞAHİN, Zulfiya (2014), “XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Rusya’nın Kültürel Gelişimi ve Batıya Uyum Çabaları”, *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2): 171-191.
- TOKAREV, Sergey (2015), *İstoriya Russkoy Etnografii*, Moskva: İnstitut Russkoy Tsivilizatsi.
- ÜNAL, Fatih (2015), “Çarlık Döneminde Rusların Sibirya Araştırmaları”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(41): 613-647.